

De kaart van gebieden waar geen archeologie te verwachten valt (GGA-kaart), versie mei 2016

1 Inleiding

Op 05/02/2016 werd de eerste versie van de GGA-kaart ondertekend door de minister. Ze kwam na mededeling aan de Vlaamse regering online beschikbaar op het geoportaal van het agentschap OE. Aan deze kaart zullen regelmatig nieuwe gegevens toegevoegd worden naargelang ze beschikbaar worden.

Voor deze versie is bijkomende informatie aangereikt door de stad Antwerpen en de intergemeentelijke dienst CO7.

2 Aanpassingen aan de GGA kaart

2.1 Aanduiding van nieuwe GGA zones

De update van de GGA kaart die werd opgeleverd in mei 2016 omvatte vooral het aanvullen van de locaties van groeves en vergravingen op basis van de bodemkaart, met een controle op basis van het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen 2, en andere bronnen. Ook de Centrale Archeologische Inventaris en historische kaarten werden hierbij gebruikt, om te vermijden dat historische structuren of archeologische sites (die ook soms als groeve of vergraven bodems zijn aangeduid) zouden opgenomen worden als GGA.

Daarnaast werden gegevens omtrent 162 GGA zones aangereikt door de stad Antwerpen, op basis van voornamelijk uitgevoerde archeologische projecten. Voor de opname op de GGA kaart dienden deze nog wel geconformeerd te worden aan het Grootschalig Referentiebestand.

Ook voor de stad Poperinge werden zones (8) aangereikt, door de intergemeentelijke dienst CO7.

2.2 Aanpassing van reeds aangeduide GGA zones

Tussen de eerste versie van de GGA kaart en deze van mei 2016 kwamen verschillende nieuwe kaartbladen van het DHM2 beschikbaar. Op basis hiervan kon een aantal zones preciezer worden afgebakend.

Daarnaast werd een aanzienlijk aantal zones beter geconformeerd aan het Grootschalig Referentiebestand. Het gaat daarbij in de eerste plaats om havengebonden zones (dokken bv.) en kanalen, die in de eerste versie van de kaart afgebakend werden aan de hand van het bestand van 'wateroppervlakken', en nu werd aangepast aan de hand van het 'stilstaande wateroppervlakken en waterlopen' (wtz-bestand) van het Grootschalig Referentiebestand. Hierbij werd de opdeling van het GRB gehandhaafd, waardoor de voormalig afgebakende zones nu zijn opgedeeld in meerdere stukken.

In Tongeren werden de contouren van een aantal zones die aangeduid werden op basis van archeologische bronnen aangepast, na verdere revisie door de erfgoedconsulenten archeologie van de provincie Limburg, en de stadsarcheoloog van Tongeren.

2.3 Verwijderen van reeds aangeduide GGA zones

Vershillende van de ontginningen op de bodemkaart hebben betrekking op historische/ archeologische sites. Ondanks de vergelijking van deze gegevens met historische kaarten en de CAI werden in de eerste versie toch enkele zones aangeduid die gedeeltelijk of geheel historisch/ archeologisch relevant zijn. Het betreft de zones met id 809 (historische straat van Kessenich met oude hoeves), 174 (historische hoeve Bussenhof), en 1555 (historische vijvers abdij van het Park).

Ook twee van de kanalen die in de eerste versie van de GGA kaart werden aangeduid, werden geschrapt van deze versie. Het betreft het kanaal van Mechelen naar Leuven, en het kanaal van Willebroek, beide behorende tot de oudste van Vlaanderen. In deze kanalen is de kans op het aantreffen van historische structuren zoals sluisconstructies immers zeer reëel, zoals werd aangetoond door een recente toevalsvondst te Vilvoorde. Daarnaast werd nog een aantal zones van de eerste versie van de kaart verwijderd, omdat ze gelegen zijn in gebieden met een afdekking (bv. rivieralleen) en het niet duidelijk is dat de verstoring tot onder deze ophoging reikt.

Een aantal zones aangeduid in de historische kernen van Tongeren en Veurne werden eveneens verwijderd. Omtrent deze zones ontstond discussie omdat ze werden afgebakend op basis van oudere archeologische opgravingen. Deze onderzoeken beoogden dikwijls immers een welbepaalde structuur of periode, waardoor het niet duidelijk is of het 'hele archeologische pakket' werd opgeruimd.

Een relatief groot aantal zones werd zoals reeds vermeld aangepast aan de aangepaste GRB contouren, of aan de hand van nieuw beschikbare kaartbladen van het DHM2. Dit resulteerde in een groot aantal geschrapte id's uit de eerste versie van de GGA kaart, en een groot aantal 'nieuwe' GGA zones.

3 Resultaat

De GGA kaart versie 2 omvat 2519 zones (tegen 1750 in de eerste versie; fig. 1). De totale oppervlakte hiervan bedraagt ca 214 km² of ca 1,55% van de oppervlakte in Vlaanderen. Het aantal

'nieuwe' zones (inclusief de aangepaste zones) bedraagt 855. Het totaal aantal volledig verwijderde zones bedraagt 40 (bijlage).

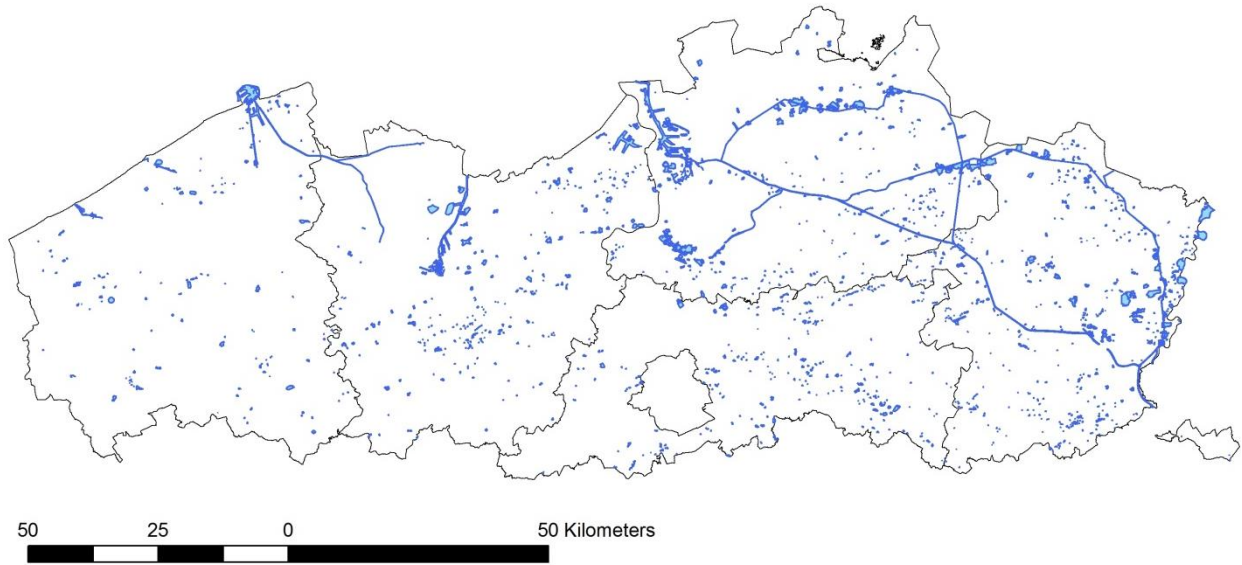

Fig. 1: overzicht van de 2^e versie van de GGA- kaart

4 Overlap met Archeologische Zones- Historische Stadskernen

608 zones op de GGA kaart van mei 2016 zijn gelegen in de vastgestelde laag van de Archeologische Zones (historische stadskernen), met een totale oppervlakte van ongeveer 5,1 km². Het merendeel van deze zones is gelegen in Gent en Antwerpen.

